

הַלְבוֹת מְכִירָה פָּרָק כח

א. הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ בֵּית כּוֹר עֶפֶר אֲנִי מוֹכֵר לָךְ, וְהָיוּ בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה גֵּאִיּוֹת קִטְנִים עֲמוּקִים עֲשָׂרָה טַפְחִים, אֵף עַל פִּי שְׂאִין בָּהֶן מַיִם, אוֹ סִלְעִים גְּבוּהִים עֲשָׂרָה טַפְחִים אֵין נִמְדָּדִין בְּכֻלָּל הַבֵּית כּוֹר: שְׂאִין אָדָם רוֹצֶה לִּתֵּן אֶת מַעוֹתָיו בְּמָקוֹם אֶחָד, וַיֵּרָאָה לוֹ כִּשְׁנַיִם אוֹ כְּשִׁלּוֹשָׁה מְקוֹמוֹת. וְלוֹקַח אֵלָיו הַגֵּאִיּוֹת וְהַסִּלְעִים בְּכֻלָּל הַבֵּית כּוֹר, בְּלֹא דָמִים. הָיוּ פָחוֹת מִכָּאֵן, נִמְדָּדִין עִמָּה.

ב. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשִׁלָּא הָיָה בָּהֶן אֵלָא בֵּית אַרְבַּעַת קַבִּין, וְהָיוּ הָאַרְבַּעַת קַבִּין מִבְּלָעִין בְּתוֹךְ חֲמִשָּׁת קַבִּין וּמִבְּלָעִין בְּרַבָּה שְׁלֹשָׁה. אָבֵל אִם הָיָה יֵתֵר עַל בֵּית אַרְבַּעַת קַבִּין, אוֹ שְׁהָיוּ מִפְּזָרִין הֶרְבֵּה, אוֹ אֵינָן מִבְּלָעִין אֵף עַל פִּי שְׂאִין בָּהֶן עֲשָׂרָה, אֵין נִמְדָּדִין עִמָּה.

ג. הָיוּ מִבְּלָעִין רַבָּן בְּמַעוֹטָה, אוֹ מַעוֹטָן בְּרַבָּה, אוֹ שְׁהָיוּ מִחֻלְקִין כָּמוֹ חוּט שׁוּוֹה, אוֹ כָמוֹ עֲגוּל, אוֹ כָמוֹ מְשֻׁלָּשׁ, אוֹ שְׁהָיוּ בְּצַדְדִין, אוֹ שְׁהָיוּ דֶּרֶךְ עֲקֻלְתוֹן כָּל אֵלּוֹ סִפְק; וְהַמּוֹצִיא מִחֲבֵרוֹ, עָלָיו הִרְאָיָה. וְכֵן אִם הָיָה עֶפֶר מְלֻמַּעְלָה וְסֻלַּע מְלֻמָּטָה, אוֹ סֻלַּע מְלֻמַּעְלָה וְעֶפֶר מְלֻמָּטָה הָרִי זֶה סִפְק.

ד. הָיָה בָּהּ סֻלַּע יְחִידִי אֶפְלוֹ בֵּית רַבַּע לְכוֹר, אֵין נִמְדָּד עִמָּה; וְאִם הָיָה סָמוּךְ לְמֹצֵר אֶפְלוֹ כָּל שְׁהוּא, אֵין זֶה נִמְדָּד עִמָּה. הַפְּסִיק עֶפֶר בֵּין סֻלַּע לְמֹצֵר, הָרִי זֶה סִפְק.

ה. אָמַר לוֹ כְּבֵית כּוֹר עֶפֶר אֲנִי מוֹכֵר לָךְ אֶפְלוֹ הָיוּ בָּהּ גֵּאִיּוֹת עֲמוּקוֹת עֲשָׂרָה טַפְחִים אוֹ יֵתֵר, אוֹ סִלְעִים גְּבוּהִים עֲשָׂרָה טַפְחִים אוֹ יֵתֵר הָרִי אֵלּוֹ נִמְדָּדִין עִמָּה.

ו. הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ בֵּית כּוֹר עֶפֶר אֲנִי מוֹכֵר לָךְ מִדָּה בַּחֲבֵל אִם פָּחַת כָּל שְׁהוּא, יִנָּכֶה לוֹ מִן הַדָּמִים; וְאִם הוֹתִיר כָּל שְׁהוּא, יִחְזִיר לוֹ.

ז. אָמַר לוֹ בֵּית כּוֹר עֶפֶר אֲנִי מוֹכֵר לָךְ הָרִי זֶה כָּמִי שְׁפִרְשׁ וְאָמַר בֵּית כּוֹר עֶפֶר, בֵּין חֶסֶר בֵּין יֵתֵר; וְאִם פָּחַת מִן הַמִּדָּה אֶחָד מֵאַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים, שְׁהוּא רַבַּע לְכָל סָאָה, אוֹ הוֹתִיר כֶּף רַבַּע לְכָל סָאָה הִגִּיעוּ. יֵתֵר עַל כֵּן, יִחָשֵׁב עִמּוֹ עַל כָּל הָרַבָּעִים כֶּלֶן שְׁחָסְרוֹ אוֹ שְׁהוֹסִיפוֹ; וְכָל שְׁפָחַת מִבֵּית כּוֹר, יִנָּכֶה לוֹ מִן הַדָּמִים, וְכָל שְׁהוֹסִיף עַל בֵּית כּוֹר, יִחְזִיר לוֹ.

ח. וְמָה הוּא מַחְזִיר לוֹ, אִם הֵייתָ הַתּוֹסֶפֶת פָּחוֹתָה מִתְּשַׁעַת קַבִּין מַחְזִיר לוֹ דָּמִים כְּשַׁעַת הַמְּכִירָה, לִיפּוֹת כּוֹחַ הַמּוֹכֵר; וְאִם הֵייתָ הַתּוֹסֶפֶת סְמוּכָה לְשָׂדֶה אַחֲרֵת שְׁלֻמוֹכֵר, מַחְזִיר לוֹ אוֹתָהּ הַתּוֹסֶפֶת קֶרְקַע, שְׁהָרִי סוּמָךְ אוֹתָהּ לְשֹׂאֵר שְׂדוֹתָיו, וְאֵינוֹ מִפְּסִיד כָּלוּם.

ט. הֵייתָ הַתּוֹסֶפֶת יֵתֵרָה עַל תְּשַׁעַת קַבִּין, נוֹתֵנִין רַבַּע לְכָל סָאָה וְסָאָה; וְהַנִּשְׂאָר יֵתֵר עַל כָּל הָרַבָּעִים אִם יֵשׁ בּוֹ תְּשַׁעַת קַבִּין נוֹתֵן לוֹ כָּל הָרַבָּעִים כֶּלֶן עִם הֵייתָ מִן הַקֶּרְקַע, וְנוֹתְנָהּ לוֹ כְּשַׁעַת שְׁלֻקָּחָה מִמֶּנּוּ.

י. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשִׁהִיתָ בְּזוּל בְּשַׁעַת מִמְּכָר וְהוֹקִירָה בְּשַׁעַת הַחֲזָרַת הֵייתָ. אָבֵל אִם הֵייתָ בִּיקָר וְהוֹזִלָה אוֹמְרִין לְלוֹקַח אִם רָצִיתָ לִּתֵּן לוֹ דָּמֵי הַתּוֹסֶפֶת כָּלָה, תֵּן לוֹ דָּמִים לְפִי הַמְּכָר, וְאִם רָצִיתָ לִּתֵּן לוֹ קֶרְקַע, תֵּן לוֹ כָּפִי מֶה שְׁשׁוּוֹה עִתָּהּ.

יא. וְדִין חֲצִי קֶבֶת בְּגִנָּה, כְּדִין תְּשַׁעַת קֶבֶת בְּשָׂדֶה: שְׁאֵם הוֹתִיר בְּגִנָּה פָּחוֹת מִחֲצִי קֶבֶת עַל הָרִבְעִים, אִינוֹ מַחְזִיר לוֹ אֶלָּא דָּמִים; הוֹתִיר חֲצִי קֶבֶת, מַחְזִיר לוֹ אֶת כָּל הָרִבְעִים עִם הַיִּתֵּר, דָּמִים אוֹ קֶרֶקֶע, כְּשֶׁעֹר הַזֹּל שְׁלֶעֶת הַחֲזָרָה.

יב. מֹכֵר שָׂדֶה וְנִעֲשֶׂת גִּנָּה בְּיַד לֹקַח, אוֹ גִּנָּה וְנִעֲשֶׂת שָׂדֶה בְּיַד לֹקַח הָרִי זֶה סֶפֶק אִם מַחְשֵׁב לוֹ כְּדִין שְׁהִיתָה בַּעַת הַמֶּכֶר, אוֹ כְּדִין שְׁהִיא עֲתָה.

יג. הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ בֵּית כּוֹר עֶפֶר אָנִי מוֹכֵר לָךְ מִדָּה בַּחֲבֵל בֵּין חֶסֶר בֵּין יֵתֵר, אוֹ שְׁאֹמֵר לוֹ בֵּית כּוֹר עֶפֶר אָנִי מוֹכֵר לָךְ בֵּין חֶסֶר בֵּין יֵתֵר מִדָּה בַּחֲבֵל הַלֵּךְ אַחֵר הַפָּחוֹת שְׁבַלְשׁוֹנוֹת, וְאִין לוֹ אֶלָּא כְּדִין אִם חֶסֶר אִם יֵתֵר.

יד. מֹכֵר לוֹ בֵּית כּוֹר, וְאֹמֵר לוֹ בְּסִימָנִיו וּבְמִצָּרָיו פָּחַת שְׁתּוֹת אוֹ הוֹתִיר שְׁתּוֹת, הִגִּיעוּ; פָּחַת יֵתֵר עַל שְׁתּוֹת, יִנָּכֶה לוֹ מִן הַדָּמִים; הוֹסִיף יֵתֵר עַל שְׁתּוֹת, יִתֵּן לוֹ דָּמִים אוֹ קֶרֶקֶע, הַכֹּל לְפִי הַשִּׁיּוֹר. אִם הָיָה הַנִּשְׁאָר בְּשָׂדֶה פָּחוֹת מִתְּשַׁעַת קֶבֶת, וּבְגִנָּה פָּחוֹת מִחֲצִי קֶבֶת, וְלֹא הָיָה סָמוּךְ לַשָּׂדֶה הַמוֹכֵר מַחְזִיר לוֹ דָּמִים.

טו. הַמוֹכֵר לַחֲבֵרוֹ שָׂדֶה שְׁהַלּוֹקַח יוֹדֵעַ אוֹתָהּ וְאֶת מִצָּרֶיהָ, וּכְבֵר הָרָגֵל בָּהּ אָפְלוֹ אֹמֵר לוֹ יֵשׁ בְּמִשְׁיחָתָהּ מֵאֲתִים, וְנִמְצְאָת מֵאָה וַחֲמִשִּׁים הִגִּיעֵתוֹ, שְׁהָרִי יִדְעָה וְקִבֵּל עָלָיו. וְזֶה שְׁהַזְכִּיר לוֹ הַחֲשָׁבוֹן, כְּלוֹמֵר שְׁהִיא יָפָה כְּמוֹ שָׂדֶה אַחֶרֶת שֶׁיֵּשׁ בְּמִשְׁיחָתָהּ מֵאֲתִים.

טז. הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ בֵּית כּוֹר פְּלוֹנִי אָנִי מוֹכֵר לָךְ אֶף עַל פִּי שְׁאִין בְּמִשְׁיחָתוֹ אֶלָּא לְתֶךְ, הִגִּיעוּ: שְׁלֹא מֹכֵר לוֹ אֶלָּא מְקוֹם הַנִּקְרָא בֵּית כּוֹר. לְפִיכֶךְ צָרִיךְ הַמוֹכֵר לְהַבִּיא רְאִיָּה שְׁהוּא נִקְרָא בֵּית כּוֹר.

יז. וְכֵן הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ כָּרֶם שְׁלִי בְּמְקוֹם פְּלוֹנִי אָנִי מוֹכֵר לָךְ אֶף עַל פִּי שְׁאִין בּוֹ גִּפְנִים, הִגִּיעוּ: וְהוּא, שְׁהָיָה קוֹרְאִין אוֹתוֹ כָּרֶם. וְכֵן הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ פֶּרֶדֶס אָנִי מוֹכֵר לָךְ אָפְלוֹ אִין בּוֹ רְמוֹנִים, הִגִּיעוּ: וְהוּא, שְׁהִקְרָא פֶּרֶדֶס. וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בְּזֶה.

יח. וְכָל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, בְּמְקוֹם שְׁאִין מְנַהֵג כְּמוֹ שְׁבַאֲרָנוּ; אֲבָל בְּמְקוֹם שֶׁיֵּשׁ מְנַהֵג הַלֵּךְ אַחֵר מְנַהֵג הַמְּדִינָה, וְאַחֵר לְשׁוֹן רֵב אֲנָשֵׁי הַמְּקוֹם הַיְדוּעָה לָהֶן.